

beantwoorden, zodat de behoefte aan eigen bijzondere methoden voor de bestuurlijke politie zich niet langer hoeft te stellen, althans niet voor het beperkte aantal aangelegenheden - evenementengerelateerde extremisme en dreigingen tegen kritieke infrastructuren - die als "overlappend" kunnen worden beschouwd.

In deze bijdrage hebben we getracht om even mee te denken met de Administrateur-generaal, door aan te geven waar dat stukje gemeenschappelijk terrein zich kan bevinden en over welke juridische grondslag de Minister van Binnenlandse Zaken dan beschikt om de Veiligheid van de Staat op dit punt te activeren. Niets belet de dienst om intussen alvast op eigen initiatief te onderzoeken welke kansen de BIM kan bieden voor het toekomstige inlichtingenwerk ter ondersteuning van de openbare orde en het wetenschappelijk en economisch potentieel.

Piet Pieters *

VOORBEREIDINGSINITIATIEVEN POLITIE BELGISCHE VOORZITTERSCHAP 2010

Op 01 juli 2010 start het Belgische voorzitterschap. De voorbereidingen lopen ten einde, maar werden verstoord door het aftreden van de regering. De vraag is maar wanneer er een nieuwe regering komt en vooral in welke mate dit nog het Belgische voorzitterschap kan beïnvloeden. Er zijn heel wat initiatieven die voor de politie belangrijk zijn.

De voorbereiding ervan was voornamelijk in handen van DGI (directie internationale betrekkingen), die in samenwerking met vertegenwoordigers van de lokale politie het desbetreffende programma heeft voorbereid en uitgewerkt.

Opmerkelijk is dat de Commissaris generaal Koeckelberg werd aangeduid om vanaf 01 juli 2010 de COSI¹ vergadering te leiden. Dit is geen sinecure,

* Diensthooft Kritieke Infrastructuur, Algemene Directie Crisiscentrum.

1 Standing Committee on operational cooperation on internal security, in accordance with article 71 TFUE (Lisbon Treaty). Dit Verdrag werd getekend op 13 december 2007 en trad in werking op 01 december 2009.

vooral omdat COSI een nieuw initiatief is en zijn bestemming en integratie nog moet vinden binnen de nieuwe structuur zoals die in het Verdrag van Lissabon is uitgetekend. In de meeste landen is de COSI vertegenwoordiger een ministeriële ambtenaar en dit initiatief onderstrept het vertrouwen dat aan de politie wordt gegeven om deze groep te leiden.

Ondertussen werd ook het Stockholmprogramma² goedgekeurd, ter vervanging en opvolging van het Haagse programma. In hoofdstuk 4 wordt vooral aandacht gevraagd voor:

4.1 Interne veiligheid strategie

4.2 Opwaarderen van de tools: cultuur, informatiestromen, technologische tools

4.3 Meer effectieve politiek: justitie- en politiesamenwerking, preventie, statistieken

4.4 Bescherming tegen ernstige en georganiseerde criminaliteit, met bijzondere prioriteiten (mensenhandel, seksuele exploitatie en kinderpornografie, computercriminaliteit, economische criminaliteit en corruptie, drugs en terrorisme).

Actueel wordt gewerkt aan een actieplan ter uitvoering van het Stockholm programma.

De geplande activiteiten verdelen zich in vijf grote categorieën:

- grote en zichtbare activiteiten (onder meer grote en zichtbare operaties: afvalstoffen en immigratie), het creëren van een "zakboekje" voor de terreinagent om signalen van radicalisering in een vroeg stadium te herkennen en helpen tegengaan, de zogenaamde high level conferentie CEPOL;

- verplicht te organiseren vergaderingen en vergaderingen (voertuigencriminaliteit, vuurwapenexperten, netwerk voor technologische diensten, vergadering verbindingsofficieren) van bestaande netwerken;

- nieuwe initiatieven (onder meer het uitwerken van een Europees intelligence model, analyse van de grensoverschrijdende criminaliteit, de relatie tussen de gemeenschappelijke commissariaten en de andere organisaties binnen de EU, Airpol;

COSI maakt het voorwerp uit van het Raadsbesluit van 27 november 2009 (OR 16515/09)

2 PB 115/1 van 04 05 2010

- terugkerende dossiers (zoals SIS-II, implementatie van het Prüm verdrag, ..);
- interessante dossiers voor de politie, maar andere administraties zijn trekker (zoals een seminarie betreffende verkeersveiligheid);
- varia.

Het is zonder meer duidelijk dat dit een heel bijzonder en belangrijk voorzitterschap wordt. De evaluatie (2011) zal moeten leren in welke mate het ambitieuze programma ook werkelijkheid zal geworden zijn.

Willy Bruggeman*

VOORLOPIGE RICHTLIJNEN VAN HET COLLEGE VAN PROCUREURS-GENERAAL INZAKE DE BIJSTAND VAN EEN ADVOCaat BIJ HET EERSTE POLITIONELE VERHOOR VAN EEN VERDACHTE¹

Het college van procureurs-generaal stelt vast dat het door het EHRM ingenomen standpunt met betrekking tot de bijstand van een advocaat bij het politieverhoor², niet zonder meer kan ingevoerd worden in het Belgisch strafprocesrecht.

Een eerste praktisch probleem is de 24-uren regeling in zaken die gepaard gaan met een arrestatie en voorlopige hechtenis. Deze regeling steunt rechtstreeks op artikel 12 van de Grondwet dat niet onmiddellijk vatbaar is voor herziening. Bij arrestatie blijft meestal bitter weinig tijd over om een gedegen overleg of bijstand door een advocaat te kunnen organiseren.

Een tweede praktisch probleem is het nijpende tekort aan infrastructuur om videoverhoren te doen, wat een belangrijk controlemiddel kan zijn om na te gaan op welke manier een verhoor verlopen is.

Een derde praktisch probleem is dat de bijstand van de advocaat bij het eerste verhoor belangrij-

ke organisatorische implicaties heeft voor de balies die daarop momenteel niet berekend zijn.³

De minister van justitie heeft onder meer op vraag van het college van procureurs-generaal beslist een overleg te organiseren met alle bij het strafrechtelijk beleid betrokken instanties, ten einde na te gaan of een wetgevend initiatief opportuun is om de krachtlijnen van de rechtspraak van het EHRM in de Belgische strafrecht-procedure om te zetten.

In afwachting dat de wetgever beslist op welke wijze de recente rechtspraak van het EHRM moet geïmplementeerd worden in het Belgisch strafprocesrecht, moeten ter vrijwaring van de rechten van de verdediging de volgende richtlijnen in acht genomen worden.

1. Mededeling van het zwijgrecht aan elke ondervraagde persoon

Ter aanvulling van artikel 47bis, 1°, Sv., dat ieder verhoor begint met mededelingen aan de *ondervraagde* persoon, moet voor de aanvang van het verhoor aan de ondervraagde persoon ook medegedeeld worden dat: *hij het recht heeft te weigeren te antwoorden op de gestelde vragen*.

Deze mededeling moet in het proces-verbaal worden opgenomen.

Die oplossing in col. 7 kan alleen voorlopig bedoeld zijn. Deze standaardvermelding bij verhoren van klagers en aangevers is zinloos. Men zal niet bij de politie komen om te zeggen dat men niets wil zeggen.

Als die mededeling bij getuigen moet opgenomen worden vergroot de kans op onjuiste getuigenissen. Immers, de getuige hoeft niet te antwoorden op kritische vragen van de verhoorder naar de juistheid van beweringen.

Ook bij slachtoffers is die vermelding niet aan te bevelen. Hoe kan de politie weten wat er gebeurd is als het slachtoffer (naast de dader dikwijls de enige aanwezige) niet wil antwoorden op cruciale vragen? Denk daarbij slechts aan de

* Professor Benelux universitair centrum, Voorzitter federale politieraad

1 Omzendbrief Col. 7 van 4 mei 2010.

2 O.a. de arresten van het E.H.R.M., Salduz versus Turkije van 27 november 2008 en Panovits versus Cyprus van 11 december 2008 (<http://hudoc.echr.coe.int>).

3 Zie ook: BOCKSTAELE, M., "De aanwezigheid van de advocaat tijdens het verhoor en de consultatie voorafgaand aan het eerste verhoor: enkele praktische implicaties", *Panopticon*, 2009/6, 97-102.